

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum contritio debeat esse summus dolor appetitiuè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Nec in noua lege necessaria est Contritio particularis de peccatis.

faciendam confessionem, non tamen est necessaria contritio particularis post commemorationem. Probatur Primò: quia in noua lege non est necessaria maior aut distinctior contritio, quàm in veteri; sed potius minor: nam etiam attritio sufficit cum Sacramento, quæ antea nunquam fuit sufficiens: ergo &c. Secundò: si talis contritio esset necessaria, vel id esset propter confessionem; nempe vt confessio nõ sit pura narratio, sed dolens sui accusatio; vel propter remissionem peccatorum obtinendam: Non primò: quia contritio generalis quæ præcessit, sufficiens est ad hoc, vt confessio sit dolentis accusatio: similiter attritio præcedens. Non secundò: quia remissio peccatorum facta est per contritionem generalem præcedentem; vel si præcessit solum attritio, sit remissio per verbum absolutionis vt Sacramenti: non est ergo necessarius alius actus contritionis, vel attritionis.

6 Suadetur tamen ea vt utilissima.

Dico Secundò: Etsi hæc contritio particularis, vel attritio post commemorationem nõ sit necessaria, si præcessit generalis, est tamen utilissima, & omnibus seriò poenitere volentibus frequentanda. Probatur: quia interdum periculum est, ne is qui solum in genere dolet de omnibus, quæ commisit, non descendens ad singula, non doleat absolute, & efficaciter de omnibus, sibi ipsi imponens: multi enim sunt, qui dicunt se de omnibus dolere, tamen dum venitur ad particularia, non verè dolent, neque vellent se hoc non fecisse, quamuis displiceat illis quòd in eo opere Deum offenderint. Patet in eo, qui occidit inimicum, vel vsuris parauit multas diuitias. Secundò: qui seriò dolet in genere, & postea reuocat peccata sua in memoriam, vix fieri potest, vt non etiam doleat, vel inter commemorandum, vel postea, de omnibus. Tertiò: quia Patres hortantur ad

hanc discussionem, & particularem poenitentiam. Vide Augustinum lib. de vera & falsa Poenitentia cap. 9. 14. 17. & Chrysostomum Homil. 4. de Lazaro sub finem.

DVBIVM III.

Vtrum de peccatis oblitis sit necessaria aliqua Contritio?

Respondet D. Bonauentura dist. 17. p. 2. ar. 2. quæst. 2. Primò, Si oblitus sis in particulari, sed non in vniuersali, id est, si scis te commississe aliqua peccata, sed nescis quæ & qualia, necessaria est vniuersalis contritio: Quod est verissimum. Secundò: si omnino sis oblitus, vt nec in vniuersali nec in particulari recorderis, dicit nihilominus necessariam esse contritionem: quia quilibet debet existimare se in multis offendisse. Quod est salutare consilium, sed non necessarium, nisi quis esset obliuiosus, & ex multo tẽpore non cõfessus.

Si oblitus es in particulari.

Si omnino oblitus es.

His adde, Quando quis recordatur peccati, cuius antè non meminerat cum contritionem ceterorum concepit & confessus est, non esse necessarium nouam de eo contritionem concipere (quamuis id sit valde expediens) nisi quatenus necessarium est illud confiteri. Sequitur hoc ex dictis: quia contritio illa prior virtute se extendebat etiam ad hoc peccatum: si enim tunc occurrisset, simul cum alijs, id detestatus fuisset: igitur cum per illam remissum fuerit, non est opus aliã contritione. Confirmatur: quia contritio solum est necessaria ob reconciliatiõnem: ergo obtentã reconciliatiõnem non est necessaria. Quia tamen præcepto positiuo diuino tenemur postea confiteri; & huius Sacramenti pars est contritio vel attritio, ob hanc causam requiritur nouus dolor.

Si primò occurrat post confessionem.

QVÆSTIO III.

De Quantitate Contritionis.

1 Quis dolor summus Appretiatiuè vel intensiue.

Notanda est: dolorem aliquem voluntatis posse dici magnum, vel summum, dupliciter: intensiue, & appretiatiuè. Intensiue summus est, qui summo conatu excitatur, quem voluntas humana excitare potest vel absolute, vel per gratiam præsentem. Appretiatiuè summus est, quo voluntas dolet tanquam de summo malo, pluris æstimans illud, quàm omnia alia mala; sic vt malit quoduis aliud malum, etiam mortem, subire, quàm illud.

DVBIVM I.

Vtrum Contritio debeat esse summus dolor appretiatiuè?

2 Communis sententia est affirmans.

Respondet debere. Est communis sententia Doctorum. Probatur: quia dolor peccati debet ita esse summus in contritione, sicut dilectio Dei debet esse summa in actu charitatis: atqui hæc debet esse summa appretiatiuè. Colligitur Matthæi 10. vers. 37. Qui amat Patrem, aut Matrem plus quàm me, non est me dignus: vbi Dominus requirit, vt ipse per amorem ceteris omnibus præferatur: ergo contritio debet esse summa.

Confirmatur: quia sicuti Deus est summum bonum, ita peccatum est summum malum: ergo sicut Deus debet summè diligi appretiatiuè inter bona, ita peccatum summè detestari inter mala.

Hic tamen quedam sunt notanda. Primò: Poenitentem non teneri facere comparationem cum alijs malis; & imperfectos non esse talibus comparationibus tentandos, vt rectè D. Thomas articulo 1. & alij Doctores: satis enim est, vt verè doleant de omnibus peccatis suis, quibus Deum offenderunt, & absolute proponant ea vitare. Nam etiam si talis dolor fortè non pertingat ad contritionis perfectionem, tamen saltem erit attritio, quæ cum Sacramento sufficit ad remissionem. Quicumque tamen actu habet veram contritionem, ita animo comparatus est, vt si tales comparationes occurrerent, magis detestaretur peccatũ, quàm quoduis aliud huius vitæ malum; malletque quauis mala huius vitæ subire, quàm peccatum mortiferum committere. Qui verò tantummodo habitu sunt contriti, vt sunt omnes qui sunt in statu gratiæ, non necessariò talibus comparationibus occurrentibus præoptarent quoduis malum perpeti, quàm peccare; alioquin nemo ex illis

3 Poenitens non tenetur facere comparationem cum alijs malis.

illis vnquam peccaret mortiferè. Ratio est: quia iustus non necessariò vitur suis habitibus virtutum.

4. Notandum Secundò: Dum tales comparationes occurrunt, peenitens vel tenetur potiùs quoduis malum huius vitæ malle perpeti, quàm eligere peccatum letale, vel certè debet suspendere electionem, & reiecta tali comparatione, absolutè peccatum detestari, & proponere abstinere. Quàdiu autem fluctuat, seu deliberat quid esset factururus, non potest absolui.

5. Notandum Tertiò: Comparationem peccati solùm esse faciendam cum malis huius vitæ, quæ interdum necesse est subire, vt peccatum euitetur; vt, cum inopia, seruitute, exilio, morte, &c. non autem cum malis vitæ æternæ; verbi gratia, vt malit potiùs esse mille annos in igne purgatorio, vel semper in inferno, quàm peccare mortiferè. Ratio est: quia hæc mala nunquam sunt subeunda ad vitandum peccatum; sed contrà potiùs diuinitus sunt constituta, vt illorum timore peccatum vitemus. Vnde huiusmodi comparationes includunt repugnantiam secundum legem ordinariam, ac proinde sunt reiiciendæ, nisi quis abundantia quãdam charitatis moueatur. Vide Chrysostomum in illud ad Rom. 9. *Operabimur ego anathema esse à Christo.* Confirmatur: quia Dominus Luca 12. v. 4. ait, *Ne terreamini ab his, qui occidunt corpus, id est, ne sic terreamini, vt timore mali, quod illi possunt inferre, Deum offendatis. Timeo autem eum, qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam.* Vnde fortassis non imputaretur ad culpam mortiferam (si facta hypothefi alterum deberet fieri, Deo sic permittente:) si quis mallet semel fornicari, furari, quàm in æternum ardere: quia malum istud nimium superat humanam conditionem.

DVBIVM. II.

Vtrum de maiori peccato sit magis dolendum appetitiuè?

6. Respondetur, Esse. Est certa sententia; & explicatur exemplo: Si necessarium esset incidere in hæresim, vel in furtum, eligendus esset potiùs lapsus in furtum, quàm in hæresim; quia in furto est minor Dei contemptus, ac proinde minus malum: quare magis dolendum est de peccato hæresis, quàm furti. Quod confirmatur ex Cypriani sermone de Lapsis, *Quàm magna deliquimus, tam grandia desleamus.*

7. Petes Primò: Quale peccatum est, si magis doleamus appetitiuè de minore peccato, quàm de maiore? Vt, si quis diceret, malle se committere, vel commississe, si esset necesse, blasphemiam, quàm furtum, eò quod in furto sit maior ignominia.

8. Respondet Sotus dist. 17. quaest. 2. art. 4. esse tantum venialem charitatis peruersionem, si animus vtrumque absolutè detestatur. Idem tenent plerique recentiores: & videtur satis probabile. Ratio esse potest: Quia omnia peccata mortifera conueniunt in contemptu Dei: vnde aliud non excedit aliud infinitè, sed finita duntaxat proportionè. Quare non tam strictè obligamur ad magis dolendum de maiore, quàm de minore.

9. Secùs est, Si fiat comparatio cum malis huius vitæ, quæ peccatum infinitè superat. Vnde esset peccatum mortiferum, si quis mallet se peccasse,

quàm amisisse sua bona; nisi iam reconciliatus sit Deo, eamque reconciliationem simul cum peccato coniungat: sic enim in hac comparatione non videtur mortifera inordinatio.

10. Notandum autem est, vt quis magis censetur dolere de maiore peccato, nõ opus esse inter peccata facere comparationem; sed sufficere, vt quis omnia peccata sua detestetur, quatenus sunt offensio Dei; sic enim detestatio fertur in singula pro gradu & ordine cuiusque.

11. Petes Secundò: Vtrum magis dolendum sit de suo minori peccato, quàm de maiori alterius?

12. Respondetur appetitiuè magis dolendum est de suo, etiam minimo, quàm de maximo alterius. Ratio est: quia ad alterius peccatum, etiam maximum impediendum, non licet in se admittere vel minimum: vt patet ad Romanos 3. Intensiue tamen sæpè magis dolemus de alterius maximis peccatis, quàm de nostris minimis.

13. Similiter (cæteris paribus) magis dolendum est appetitiuè de peccato alterius, quàm de quouis malo temporali. Dico (cæteris paribus) quia ex malo temporali interdum multa peccata sequuntur, vel sequi possunt, vel etiam bona impediuntur; & hac ratione potest quis de illis magis dolere.

DVBIVM. III.

Vtrum etiam debeat esse dolor summus intensiue in Contritione?

14. Vnt duæ sententiæ: Prima est Adriani qu. 2. de Penitentia art. 2. qui dicit, in contritione requiri summum conatum, ac proinde debere esse summum dolorem intensiue. Idem sentit de dilectione Dei. Et ratio ipsius est: quia alioquin neque amabitur Deus plusquàm omne bonum, neque peccatum odio habebitur super omne malum.

15. Altera est Petri à Soto lectione 15. de Penitentia, qui docet non requiri quidem, vt sit absolutè summus intensiue; tamen vt sit intensior, quàm quouis alius dolor de alio quouis malo. Idem sentit de amore Dei.

16. Respondeo & Dico Primò: Non requiritur, vt contritio sit summus dolor intensiue, seu ex summo conatu voluntatis. Est communis sententia Doctorum.

17. Probatur Primò: In charitate, ex qua dolor contritionis manat, non requiritur summus conatus: sunt enim tres gradus charitatis, scilicet *incipiens*; *proficiens*; & *perfecta*; qui gradus non solum appetitione, sed etiam intentione differunt & conatu: ergo neque in contritione requiritur summus conatus.

18. Probatur Secundò: Si contritio deberet esse summus dolor intensiue, vel esset summus respectu liberi arbitrij & auxiliij præsentis, vel respectu liberi arbitrij & auxiliij possibilis: neutrum dici potest: ergo. Non secundum: quia nullus datur dolor summus intensiue respectu auxiliij possibilis: sicut enim illud auxilium potest esse maius & maius in infinitum, ita & doloris vehementia, siue intensio. Sed nec primum dici potest, scilicet dolorem debere esse summum respectu auxiliij præsentis: sic enim sæpè fieret, vt is qui haberet ingentem dolorem propter Deum de peccatis suis non iustificaretur, eò quod dolor iste non esset summus.

4. Quid faciet si comparatio vitæ occurrat.

5. Comparatio solùm in ista vitæ cum malis huius & nõ alterius vitæ.

6. Affirmatur.

7. Appetitiuè magis dolere de minore peccato, quàm de maiore, videtur veniale.

Magis dolere de malis huius vitæ, quàm de peccato mortali, est mortale.

8. Appetitiuè magis dolere de suo paruo peccato, quàm de alterius magno.

9. Sententia Adriani.

10. Communis, Non requiri summum dolorem in contritione.